

T.C. BAŞBAKANLIK
HAZINE MÜSTEŞARLIĞI

Finansal Farkındalık ve Finansal Eğitim

Hazine Perspektifi

Burhanettin AKTAŞ
Hazine Müsteşar Yardımcısı

International Conference on Financial Education and Financial Awareness
İstanbul, 11 Mart 2011

● *Giriş*

- Finansal farkındalık ve finansal eğitimin önemi
 - *Neden bir ulusal strateji belirlenmeli?*
 - *Ulusal stratejinin Türkiye açısından önemi*
 - *Ulusal stratejinin amaçları neler olmalı?*

● *Hazinenin bakış açısı*

- Ana hatları itibarıyla Hazine tarafından yürütülen çalışmalar
 - *Sigortacılık alanında bilinçlendirme ve tanıtım faaliyetleri*
 - Sigortacılık Bilinçlendirme ve Tanıtım Stratejisi
 - *Ek bilgi: Sigortacılık sektöründe yürütülen faaliyetler*
 - *Kamu finansmanı işlemlerinde farkındalığa ilişkin çalışmalar*

● *Genel değerlendirme*

T.C. BAŞBAKANLIK
HAZINE MÜSTEŞARLIĞI

Finansal farkındalık ve finansal eğitim

Giriş

- *Finansal farkındalık ve finansal eğitimin önemi*

- **Finansal risklerin arttığı bir ortamda finansal farkındalık ve eğitim önem kazanmaktadır**
 - *Finansal enstrümanlarda yaşanan gelişmeler*
 - Ürün çeşitliliğinin artması, ürünlerin daha karmaşık hale gelmesi
 - Çapraz ürün satışlarının artmasının beraberinde getirdiği bilgi ihtiyacı
 - Finansal enstrümanların henüz yeterince bilinmeyen bir alan olması
 - Finansal piyasaların daha girift hale gelmesi
 - *Bireylerin artan biçimde kendi kararlarını alması gerekmektedir*
 - Finansal yatırım araçlarına olan ilginin artması
 - Bireyler tarafından finansal yatırım araçlarının kullanımının artması
 - Kredi, emeklilik ve sigorta gibi ürünlerde bireysel sorumluluğun artması
 - Yaşam süresinin uzaması, geleceğe dönük planlama yapılması gerekliliği

- Finansal risklerin arttığı bir ortamda finansal farkındalık ve eğitim önem kazanmaktadır.....
- **Buna karşılık yetersiz finansal okuryazarlık olgusu konunun önemini artırmaktadır**
 - *Çoğu tüketicinin gerekli bilgi ve donanıma sahip olmaması*
 - *Sigorta, emeklilik ve bankacılık gibi temel ürünlerde bilgi eksikliği*
 - *Temel finansal ve ekonomik konulardaki (faiz, getiri, enflasyon vb) bilgi eksikliği*
 - *Finansal ihtiyaçların değerlendirilmesindeki yetersizlikler*
 - *Geleceği planlamaya yönelik öngörü yetersizliği*
 - *Kişisel ihtiyaçları en iyi biçimde karşılayacak araçların seçimindeki yetersizlikler*
 - *Bilişim sistemlerinin yeterince etkin kullanılmaması*
 - *Algı yanılgılarının halen devam etmesi*
 - Enflasyon hafızası
 - Para sistemine geçiş

- **Bu durum karşısında ivedi önlemler alınması gerekmektedir**

- *Araç: Finansal farkındalık ve eğitim alanında ulusal strateji*

- Finansal farkındalığı artırıcı programların uygulamaya konulması
- Finansal eğitim programlarının düzenlenmesi

- *Amaç*

- Finansal okuryazarlık seviyesinin yükseltilmesi, güncel tutulması
- Finansal ürünlerin ve kavramların daha iyi kavranmasının sağlanması
- Bireylerin kendi kararlarını sağlıklı biçimde alabilmelerinin sağlanması
 - *Mevcut durumlarının takip edilebilmesi, kişisel bütçe kontrolünün sağlanması*
 - *Geleceğe dönük planlama yapılması*
- Tüketicinin kötüye kullanım ve sahtekarlığa karşı korunması
- Finansal sistemde şeffaflığın artırılması
- Bireylerin sisteme olan güvenlerinin sağlanması

- **Ulusal strateji hazırlanması gerekliliği**

- *Ulusal düzeyde koordine edilen bir çalışma bulunmamaktadır*
- *Kurumsal/sektörel bazda münferit çalışmalar yürütülmektedir*
- *İstanbul Finans Merkezi Projesi kapsamında öngörülen bazı çalışmalar*

T.C. BAŞBAKANLIK
HAZINE MÜSTEŞARLIĞI

Hazine alışmaları

- *Ana hatları itibarıyla yürütülen projeler*

T.C. BAŞBAKANLIK
HAZINE MÜSTEŞARLIĞI

Hazine alışmaları

Sigortacılık Bilinçlendirme ve Tanıtım Stratejisi

● **Dayanak**

- *Hazine Müsteşarlığı 2009-2013 Stratejik Planı*
- <http://www.hazine.gov.tr/irj/portal/anonymous/strpln>
 - Sigortacılık bilinçlendirme ve tanıtım stratejisi hazırlanması
 - Belirlenen stratejinin uygulamaya konulması (2011-2013)

● **Neden ihtiyaç duyuldu?**

- *Sigortacılığın bireylere olan faydalarının bilincinde olunması*
- *Sigortacılığın ülke ekonomisine katkılarının bilincinde olunması*
- *Sigortacılık sektörünün gelişme potansiyelinin yüksek olması*
- *Sigortanın giderek artan önemi ve yaygınlaşan kullanımı*
- *Buna karşılık sigortalılık bilincinin yeterince gelişmemiş olması*

● **Yöntem**

- *Öncelikle paydaşlar belirlenmiştir*
- *Geniş katılımlı bir çalışma olması esas alınmıştır*
 - Hazine Müsteşarlığı (düzenleyici ve denetleyici kamu otoritesi)
 - Özel sektör ve sivil toplum kuruluşları
 - *Türkiye Sigorta Şirketleri Birliği*
 - *Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği*
 - Sigorta Acenteleri İcra Komitesi
 - Sigorta Ekspertleri İcra Komitesi
 - Sigortacılık Eğitim Merkezi
 - Özellikli Kuruluşlar (DASK, TARSİM, vb)
- *Toplumun geneline ulaşılabilmesi amaçlanmıştır*
- *Hedef kitlelere yönelik çalışma grupları oluşturulmuştur*
 - Medya çalışma grubu
 - Bireyler çalışma grubu
 - Kurumlar çalışma grubu
 - Öğrenciler çalışma grubu
- *Temel OECD tavsiyeleri dikkate alınmıştır*

● **Yöntem (devam)**

- *Önceki çalışmalardan yararlanılmıştır*
 - Örneğin 2009 TSRŞB Sigorta Tutum ve Davranış Araştırması
 - Özellikle kurumlar (DASK, TARSİM, vb) tarafından yürütülmüş faaliyetler
- *Her bir grup çalışması sonuçları rapora bağlanmıştır*
- *Hazırlanan raporlar değerlendirilmiştir*
 - Bütün paydaşların görüşleri alınmış
 - Taslak strateji metni hazırlanmış ve
 - tekrar görüşlere açılarak nihai hale getirilmiştir
- *Geniş bir katılım sağlanması amaçlanmıştır*
 - Bütün paydaşların katılımının sağlanabilmesi, çalışmalara dahil edilmesi
 - Bütün paydaşlar nezdinde toplumun geneline ulaşabilme
 - Kamu - özel sektör işbirliği konsepti esas alınmıştır
- *Takvim*
 - Çalışmaların çok yakın bir tarihte sonuçlandırılması beklenmektedir
 - Stratejinin 2011-2013 döneminin kapsamı öngörülmektedir

● İçerik

- *Temel olarak 2 başlık altında toplanabilir:*
 - **Temel sigorta bilinçlendirme metninin oluşturulması**
 - Hedef kitlelere yönelik farklı konularda eylemlerin belirlenmesi
- Hedef kitlelere yönelik farklı konularda eylemler belirlenmiştir
 - Muhtelif eğitim programlarının dizayn edilmesi öngörülmüştür
 - *Milli eğitim müfredatına girdi sağlamak*
 - *Diğer hedef kitlelere yönelik programlar düzenlemek*
 - Sanayici, ticaret erbabı, esnaflar
 - Muhtelif bilinçlendirme çalışmalarının yapılması öngörülmüştür
 - *Bilinçlendirme filmleri*
 - *Yazılı ve görsel medyanın kullanılması*
 - *Sigorta haftası vb etkinlikler düzenlenmesi*

● İçerik (devam)

– **Temel sigorta bilinçlendirme metninin hazırlanması**

- Bilinçlendirme ve tanıtımda yararlanılacak temel bilgilere yer verilecektir
 - *Sigorta işlemleri, sigorta ürünleri*
 - *ilgili temel ekonomik ve finansal kavramlar,*
 - *tüketicinin korunması vb*
- Strateji kapsamındaki diğer eylemlerle koordineli biçimde hazırlanacaktır
- Farkındalık konusunda sürekliliği temin edecek bir içerikte hazırlanacaktır
- Farklı hedef kitleler olduğundan farkındalığın artırılmasında pedagojik yaklaşıma önem verilmesi amaçlanmaktadır

Sigortacılık Bilinçlendirme ve Tanıtım Stratejisi

- Hedeflenen amaca ulaşılabilirmeyi sağlayıcı niteliktedir
 - *Finansal eğitim ve farkındalığa önem verici*
 - *Sektörün gelişimine katkı sağlayıcı*
 - *Risk ve sigorta kavramını, sigorta ürünlerinin daha iyi anlaşılabilirliğini temin edici*
- Farklı açılardan değerlendirilmiş bir çalışma niteliğindedir
 - **Kime** yönelik? *Geniş bir hedef kitlesine hitap edici nitelikte olması*
 - **Ne** sunulacak? *Farkındalığı artırıcı eylemler ve diğer projeler*
 - **Nerede** sunulacak? *Farklı iletişim kanallarının ve araçlarının kullanılması*
 - **Ne zaman**? *Süreklilik arz eden nitelikte olması*
 - **Nasıl**? *Kamu-özel sektör işbirliği ilkesine dayanması*
 - **Neden**? *Finansal farkındalığın artırılması*
- Ulusal stratejinin belirlenmesinde katkı sağlayıcı niteliktedir

- Bütün paydaşların kazanabileceği bir ortam oluşturulması amaçlanmaktadır (win-win strategy)
- Dinamik bir süreci içermektedir
 - **“Bilgilendirici” + “eğitici” + “tavsiye edici ve yönlendirici”**
 - *Periyodik gözden geçirmeler neticesinde revize edilebilir nitelikte*
- Hedef kitlelerin kullanımına bedelsiz sunulacak faaliyetler içermektedir
- Eylemler merkezden koordine edilecek, proje bazında eylem gerçekleştirilecektir

T.C. BAŞBAKANLIK
HAZINE MÜSTESARLIĞI

Sigortacılık sektöründe yürütülen çalışmalar

Meslek kuruluşları ve özellikle kuruluş çalışmaları

- *Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği*
 - *Doğal Afet sigortaları Kurumu*
 - *Tarım Sigortaları Havuzu*
 - *Sigortacılık Eğitim Merkezi*
- *Özel Emeklilik alanında yürütülen çalışmalar*

Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği (TSRB) tarafından yürütülen çalışmalar

● Sigorta Tutum ve Davranış Araştırması

- Kişilerin sigortaya karşı tutum ve davranışlarının araştırılması
- Yaklaşık 3.000 kişiyi kapsayan bir çalışmada elde edilen sonuçlar:
 - Sigorta bilincinin belirlenmesi
 - Yapılacak çalışmalarla bu bilincin geliştirilmesi

● Sigorta reklam ve tanıtım çalışmaları

- Radyo spotları: çok sayıda ulusal ve yerel radyo yayını
- Reklam filmi yayınları
 - Ulusal ve yerel televizyon kanalları
 - Sinemalar
- Havaalanı raket ve billboard reklamları
- Outdoor uygulamaları (muhtelif hatlarda otobüs giydirme)
- İnternet sayfaları aracılığıyla sektörel gelişmelerin aktarılması
- www.tsrsb.org.tr
- www.guvenceliyasam.com
- Her iki sayfada banner reklam uygulaması

Sadece çizgi film kahramanlarının sigortaya ihtiyacı yoktur!

Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği çalışmaları (devam)

● **Etkinlikler**

- “*Bay HOOP Evde Şamata*” Çocuk Tiyatrosu
 - Toplamda 49 il, 120.000 çocuğa sunuldu
- “*Zamanında Sigorta*” başlıklı bilgi yarışması (özel bir televizyon kanalında)
- “*Bakış*” başlıklı canlı yayın sohbet programı (özel bir televizyon kanalında)
 - Sektörel bilgilerin aktarılması, tartışılması
- *IAA Uluslar Arası Reklamcılar Derneği İle Yapılan “ Risk ve Sigorta” Konulu Reklam Filmi Çalışması*
- *Karayolları Trafik Güvenliği Kısa metrajlı film yarışması*

● **İletişim ve İnternet çalışmaları**

- *Ulusal gazetelerde bilgilendirme kutuları, soru ve cevaplar hazırlanması*
- *İnteraktif video yayınları*

Doğal Afet Sigortaları Kurumu

● Amaç

- Zorunlu Deprem Sigortasının yaygınlaştırılması
- Toplumun deprem konusunda bilinçlendirilmesi

● Yürütülen çalışmalar

- Doğu Anadolu Fay Hatları TIR
- “Deprem geçecek, hayat devam ediyor”
- “Şehirler Yarışıyor, Sigortalılar Kazanıyor” kampanyası kapsamında sigortalılık oranı artırılması ve bilgilendirme faaliyetleri verilmesi
- Deprem seminerleri
- Televizyon programları

Tarım Sigortaları Havuzu

● **Amaç**

- *Çiftçilerin Devlet Destekli Tarım Sigortaları konusunda bilinçlendirilmesi*
- *Devlet Destekli Tarım Sigortalarının yaygınlaştırılması*

● **Yürütülen çalışmalar**

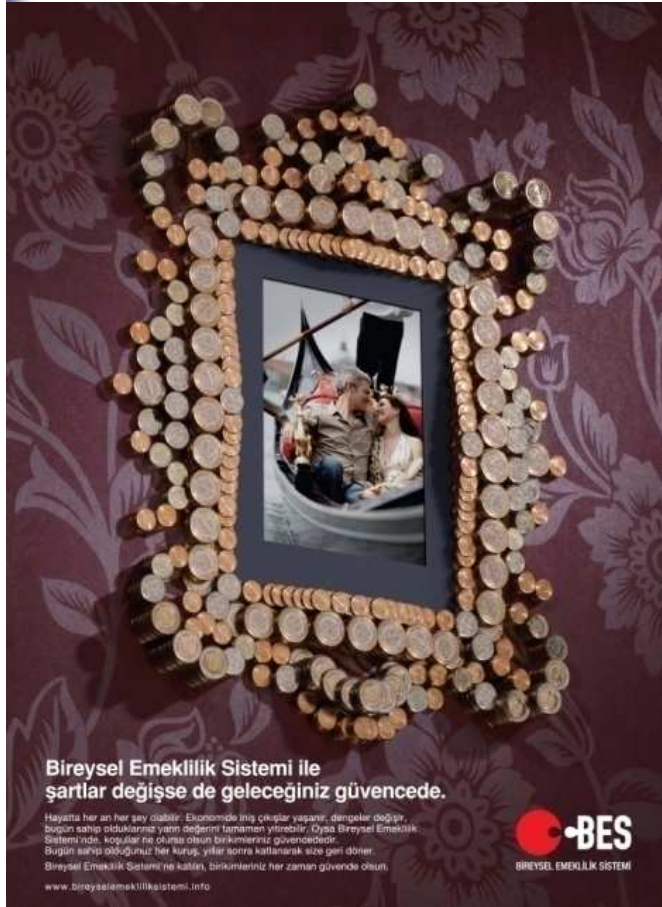
- *Tanıtım ve bilgilendirme toplantıları*
- *Medya ve halkla ilişkiler*
 - Yazılı ve görsel medyada tanıtım
 - Farkındalık araştırmaları
- *Fuarlara katılım*
- *Reklam faaliyetleri*
 - Ulusal radyo ve televizyon kanallarında
 - Reklam filmleri ve spotları

Sigortacılık Eğitim Merkezi

- 5684 sayılı Sigortacılık Kanunuyla kurulmuştur
- Amaçları
 - *Sigortacılık sektöründe özellik arz eden eğitim ve sınav faaliyetlerinin tek elden koordineli biçimde yürütülmesi*
 - *Toplumda risk ve sigorta bilincinin oluşturulması*
- Yürütülen çalışmalar
 - *“Türkiye’de Sigortacılık ve Aktüerya Eğitimi Çalıştayı”*
 - sigortacılık ve aktüerya alanındaki eğitim ve istihdama ilişkin mevcut durum analizi, temel özellikler, sorunlar, öneriler, stratejiler ve eylem planlarından oluşan raporlar hazırlanacak
 - hazırlanan raporlar 16-17 Nisan 2011 tarihinde yapılacak Çalıştay’da sunulacaktır
 - *Sigortacılık ve aktüerya alanındaki eğitim ve istihdam sorunları konusundaki farkındalığın artırılması açısından önem taşımaktadır*

Bireysel emeklilik sistemi

- 2009 yılında başlatılan farkındalık kampanyası
- Bireysel emeklilik sisteminin uzun vadeli yapısını vurgulamak amacıyla global finansal kriz sonrası dönemde uygulamaya konuldu
- Etkin iletişim aracı olarak televizyon reklamları benimsendi
- OECD/IOPS finansal eğitim çalışmasında örnek olay olarak gösterildi
- Uluslararası düzeyde büyük ilgi gördü

T.C. BAŞBAKANLIK
HAZINE MÜSTEŞARLIĞI

Hazine alışmaları

Kamu finansmanı işlemlerinde farkındalık

- Kamu finansmanı işlemlerinde finansal farkındalığın artırılması
- İnternet sayfasında duyurular ve yayınlar
 - Hazine Yıllık Finansman Programı
 - Borçlanma Stratejileri
 - İ borçlanmaya ilişkin bilgiler
 - İhale takvimi, ihale edilecek menkul kıymetler
 - İhale Detayları
 - Yatırımcı Rehberi (TÜFE ve Gelire Endeksli Tahviller için)
 - Kamu finansmanı konularında sunumlar
 - Aylık ve yıllık olarak yayınlanan “Kamu Borç Yönetimi Raporu”
 - kamu kurumlarına, üniversitelere, medya ve yayıncılara
 - piyasa yapıcı bankalara, finans kuruluşlarına
 - uluslararası örgütlere, dış borç ofislerine dağıtımı
 - Raporun içeriğinde ayrıca “Yatırımcılar için Bilgiler” bölümü yer almakta
 - Devlet Tahvillerinin tanımı
 - Vergilendirilmesi
 - Hazine İhaleleri ve Piyasa Yapıcılığı konusunda bilgiler

- Perakende Borçlanma* işlemlerinde farkındalığın artırılması
 - Hazine Msteşarliğı Stratejik Planında yer alan hedefe uygun olarak DİBS ihraçlarının tabana yayılmasını sağlamak
 - Bu satış metoduyla bireylerin borçlanma araçları hakkında bilgi ve birikimleri artmakta, yatırımcı tabanı genişlemekte
 - uzun vadede Hazine'ye maliyet verimliliği sağlanmakta
- Perakende borçlanmada kullanılan en yaygın satış kanalları
 - Postaneler
 - İnternet
- Her iki satış kanalında başarı için yeterli tanıtım yapılması gerekliliği
 - Kılavuzlar, broşürler ve reklam gibi görsel ve basılı yayınlar yoluyla
- Amaç
 - yatırım konusunda farkındalığı artırmak
 - herhangi bir bilgiye sahip olmayan kişilerin öncelikle yatırım seçenekleri hakkında bilgi edinmesinin sağlanması

* Hazine Senedi veya Tahvilinin doğrudan bireylere satışı

T.C. BAŞBAKANLIK
HAZINE MÜSTEŞARLIĞI

Teşekkür ederim.